

מועד קטן כה: (שורה אחרונה) עד כז. (שורה שניה)

ביאורים

קריעה על ערי יהודה וירושלים בזמן הזה: הרב צבי יהודה קוק ועוד פוסקים סוברים שהיום אין לקרוע, ומתבססים בכך על הבית-יוסף שסובר שכשיש שלטון יהודי אין לקרוע (וכך במשנ"ב קסא/ב).
 קריעה על המקדש בזמן הזה: המנהג הרווח שלא לקרוע ונימוקים שונים לכך, וכו"פ הרב צבי יהודה קוק; אך יש סוברים שגם כיום יש לקרוע, וכו"פ הרב אברהם שפירא.
 [וראה בהרחבה: פניני הלכה, ח"א, 242-245]

קרעים אלו אין לתפור לעולם (אך רשאי לחברם בתפירה 'חובבנית'):

- קרע על אביו, אמו, או רבו שלימדו תורה. (נלמד מאלישע – 'ויקרעם לשנים קרעים').
- קרע על נשיא, אב ב"ד, או שמועות רעות (על 'כלל ישראל'). (נלמד מדוד – 'ויקרעם על שאול... ועל יהונתן... ועל בית ישראל').
- קרע על שמיעת ברכת השם. [אפילו השומע מכלי שני] (נלמד מחזקיהו שקרא כששמע את דברי שבנא מכלי שני)
- קרע ס"ת שנשרף. (נלמד מהביקורת על אלו שלא קראו כשהויקים שרף את המגילה)
- הקורע על: ערי יהודה, המקדש, ירושלים (בחורבנו). (נלמד מ - 'ויבאו אנשים משכם... קרועי בגדים...')

הלכות קריעה על החורבן

ראה את ירושלים ואח"כ את המקדש:
 קורע 2 קרעים נפרדים.

ראה את המקדש ואח"כ את ירושלים:
 קורע על המקדש, ומוסיף לקרוע באותו קרע על ירושלים.

הלכות קריעה על ס"ת שנשרף

- קורעים רק אם הוא נשרף בזדון ובכוונת השחתה.
- קורעים פעמיים (אחד על הכתב ואחד על הקלף).

הרואה ערי יהודה בחורבנו: אומר "צרי קדשק היו מדבר" - וקורע.

הרואה ירושלים בחורבנה אומר "ציון מדבר היתה ירושלים" - וקורע.

הרואה ביהמ"ק בחורבנו: אומר "בית קדשו ותפארתו אשר הלאו אבותינו היה לעריבת אכ וכף מחמדנו היה לעריבתו" וקורע.

הקורע בגד במקום שנתפר בצורה 'חובבנית': לא יצא ידי חובה.

הפיכת בגד קרוע ותפירת הקרע היטב: ת"ק: מותרת.
 רשב"א: אסורה.

איסור התפירה תקף גם על קונה בגד זה (ולכן על המוכר ליידע את הקונה בכך).

ברייתא

שיעור הקריעה

הקריעה הראשונה:

ר' מאיר ור' יוסי: טפח.
 ר' יהודה: 3 אצבעות.

תוספת קריעה (כשאיננו ל"ע אבל נוסף): ר' מאיר: 3 אצבעות.
 ר' יהודה ור' יוסי: כל שהו.

הלכה כר' יוסי.

קריעה אחת על כמה קרוביםמתו הקרובים ביחד

ת"ק: ניתן להסתפק בקרע אחד. (ויסוף לקרוע על כל מת)
 ריב"ב (וכן הלכה): יש צורך בקרע על כל הקרובים ובקרע נוסף על ההורים.

מתו הקרובים בזה אחר זה

דעה א': עד שבעה ימים - יקרע מחדש, אחרי השבעה - רשאי להוסיף על הקרע הראשון (כיוון שניתן לתפור בגסות את הקרע הקודם - הקרע החדש ניכר)

דעה ב': עד שלושים יום - יקרע מחדש, אחרי שלושים - רשאי להוסיף על הקרע הראשון (כיוון שניתן לאחות את הקרע הקודם - הקרע החדש ניכר)

עד היכן ניתן להמשיך את הקריעה?

ת"ק: עד טיבורו.

י"א: עד לבו.

כשיגיע לטיבורו:

ירחיק 3 אצבעות ויקרע מחדש.

כשהצד הקדמי התמלא קרעים: יסובב את בגדו לאחור ויקרע מקדימה.

כשהצד העליון התמלא קרעים: יהפוך את בגדו למטה ויקרע מלמעלה.

הקרוע מלמטה או מהצדדים: לא יצא.

דינים שונים בעניין קריעה

- היוצא לפני המת בבגד שהיה כבר קרוע – פוגע בכבוד המת ומרמה את הבריות!
- שאל בגד מחברו והודיע לו שהולך לבקר את אביו החולה ומצאו שמת – רשאי לקורעו (ויחזיר את דמיו).
- קטן שמת קרובו: קורעים את בגדו (כדי לגרום לעוגמת נפש).
- יש לקרוע על מות חמיו וחמותו, (מפני כבוד אשתו).

דינים שונים

- יש להמנע מליידע אדם חולה על מות קרובו (מחשש שיכולתו להחלים תפגע).
- אסור לאבל להחזיק תינוק, כדי שלא יגרם לו שמחה.
- אם מי שבא להברות את האבל מיודד איתו: יברו גם אותו על מטה כפויה.
- ההולך ממקום למקום ואירעו אבלות (רש"י שבר"ף): ימעט בעסקו, ואם לא יכול – יעשה סחורה במשותף עם החבורה.